

گزاره برگ ۱ سلامت در کوبا: مدل موفق در مقایسه با کشورهای ثروتمند

قابل مقایسه با کشورهای پیشرفته داشته باشد. مدیر کل سازمان جهانی بهداشت اعلام کرده بود که کوبا را تنها کشوری دیده که نظام سلامت مبتنی بر تحقیق و توسعه می باشد. تلاش‌های رهبران این کشور برای داشتن جمعیت سالم - به‌عنوان اصل اساسی در توسعه کشورها- قابل ستایش خوانده است. بعلاوه آموزش پزشکی در این کشور جز بهترین و پیشرفته‌ترین مدارس در محسوب می‌شود. او پزشکان کوبایی را ستوده و اعلام کرده که آنها اولین حاضرین در صحنه‌های بین‌المللی برای ارائه کمک هستند و آخرین تیم‌هایی هستند که صحنه را ترک می‌کنند. کوبا سال‌هاست به پوشش همگانی سلامت دست یافته است. آنچه که در نظام سلامت این کشور مشاهده می‌شود، یک نظام یکپارچه، واحد و بشدت سازمان یافته می‌باشد که بر اصل پیشگیری بر درمان متکی است. در عرصه سلامت به‌عنوان موفق‌ترین الگوها برای سایر کشورها توصیه شده است: بازی هر هزار نفر در شهرها یک نفر پزشک (پزشک خانواده) به همراه تیم سلامتی بیماران را ویزیت می‌کنند. ارائه خدمات در سطوح محیطی متمرکز شده است و ساکنین مناطق در همان محل سکونت خود خدمات سلامت را توسط کارکنانی که بومی هر منطقه می‌باشند دریافت می‌کنند. تمام وقایع سلامتی مرتبط با جمعیت ثبت می‌شود، هر چند این نظام ثبت دستی است و با نظام‌های ثبت الکترونیک فاصله دارد ولی از نظر کیفیت و کمیت اطلاعات بسیار غنی است. سطح سلامت تمام شهروندان براساس عوامل تهدید کننده سلامتی مشخص است. نمره سلامتی هر فرد بین یک (بدون خطر) تا چهار (در معرض خطر بالا) طبقه‌بندی

کوبا، یکی از کشورهای حوزه آمریکای لاتین با جمعیتی در حدود ۱۱,۳ میلیون نفر می‌باشد. در سال ۱۹۵۲ حرکت انقلاب تاریخی این کشور آغاز و در سال ۱۹۵۹ به سرانجام رسید. پس از آن سال‌ها، کوبا تبدیل به کشوری سوسیالیستی شد که تک حزبی اداره می‌شود. علیرغم سایر کشورهای همسایه اش، دارای اقتصاد بسته می‌باشد که حتی با فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، نظام سوسیالیستی را ادامه داده است. این کشور به مدت بیشتر از ۵۰ سال تحت تحریم‌های اقتصادی شدید آمریکا بوده و منابع مالی بسیار محدود دارد. با وجودی که اکثر کشورهای آمریکای لاتین توافقی با نام واشنگتن (اصلاحات ساختاری در سیاست‌های مالی) را امضا کرده‌اند، کوبا به این توافق نپیوست. هر بازدید کننده‌ای که وارد کشور کوبا می‌شود براحتی متوجه می‌شود که این کشور از آنچه که به‌ظاهر توسعه‌یافتگی تلقی می‌شود، دور مانده است. زیر ساخت‌ها از جمله جاده، مسکن و لوله‌کشی متناسب با سطح زندگی امروزه دنیا نیست.

سوال این است که آیا سلامت در این کشور (متاثر از زیرساخت‌ها) توسعه نیافته و مشابه سلامت کشورهای جهان سوم است؟ خیر. نظام سلامت این کشور به اذعان کشورهای ثروتمند، نمایندگان سازمان ملل و سازمان جهانی بهداشت، به‌عنوان موفق‌ترین مدل - ها معرفی شده است و به‌طوری‌که در سال ۲۰۱۴، مدیر کل سازمان جهانی بهداشت آن را جز برترین و کارا ترین نظام‌های سلامت خواند که با وجود تحریم‌های اقتصادی همه جانبه، توانسته است خدمات سلامتی را به نحو مطلوب و با کیفیت مناسب به تمام شهروندانش ارائه نماید و شاخص‌های سلامت

آمریکای لاتین انجام می‌دهد و توانسته است از سال ۱۹۹۸ تا سال ۲۰۱۴ حدود ۲۰ هزار پزشک خارجی را آموزش دهد. تعداد پزشک نسبت به جمعیت کافی و حتی بیشتر است و لذا این کشور امکان ارسال پزشک به سایر کشورها را داراست. به طوری که بیشتر از ۳۵ هزار پزشک کوبایی در بیشتر از ۶۰ کشور دنیا در حال طبابت هستند. در دانشکده‌های پزشکی تمرکز آموزش بر پیشگیری می‌باشد. تمام پزشکانی که وارد دوره تخصصی می‌شوند در سال اول، دوره‌های مرتبط با برنامه پزشک خانواده را فرا می‌گیرند. تمام پزشکان در کوبا از دولت حقوق می‌گیرند اما به همراه آن برای مسکن و اغذیه یارانه دریافت می‌کنند. مقدار دریافتی ماهانه آنها ۲۰ دلار آمریکا در ماه می‌باشد. با اینکه این قشر از جامعه محترم شمرده می‌شوند اما معمولاً ثروتمندتر از سایر افراد جامعه نیستند. تجهیزات پیشرفته پزشکی در این کشور مشاهده نمی‌شود و دسترسی به اینترنت محدود است. به طور کلی سرانه پزشک به جمعیت در این کشور تقریباً دو برابر ایالات متحده است.

به دلیل تحریم‌های اقتصادی طولانی و شدید، این کشور صنعت داروسازی خود را گسترش داده است و در حال حاضر نه تنها توانائی تولید بسیاری از واکسن‌ها و داروهای خود را دارا می‌باشد، صادرات مهمی به اغلب کشورها دارد. از سوئی منابع مرتبط با بیوتکنولوژی به سرعت در حال پیشرفت است به طوری که این کشور را در این حوزه قابل مقایسه با کشورهای پیشرفته کرده است.

در تمام تخصص‌های پزشکی مجلات پزشکی وجود دارد و پزشکان به شدت تشویق به پژوهش، انتشار یافته‌ها و ارتباط مستمر با سایر پزشکان و محققین کشورهای آمریکای لاتین می‌شوند.

می‌شود. تمام بیماران هر سال یک نوبت در منزلشان ویزیت می‌شوند و اگر سطح سلامتی آنها پایین تر باشد چندین نوبت خدمت به آن‌ها ارایه می‌شود. تمام جمعیت کشور بیمه هستند و تامین مالی نظام سلامت به طور کامل از طریق بخش عمومی می‌باشد. هر شهروند کوبایی تحت نظر پزشک خانواده و مراقبین سلامتی می‌باشد و این تیم تقریباً ۸۰ درصد مشکلات سلامتی مردم را رفع می‌کنند. در صورت نیاز بیماران به کلینیک‌های تخصصی ارجاع می‌شوند. مقدار پرداخت مستقیم از جیب برای خدمات سلامتی کمتر از ۶ درصد می‌باشد که پایین‌ترین مقدار در حوزه کشورهای آمریکای لاتین می‌باشد. علیرغم این که نظام سلامت در کوبا همه خدمات را ارایه می‌دهد هیچ فردی دچار هزینه‌های کمرشکن و فقرزای سلامت نمی‌شود.

چنین نظام سلامت پیشرفته نتایج مثبت زیادی به همراه آورده است. درصد پوشش واکسیناسیون در کوبا بالاترین درصد در بین کشورهای دنیا می‌باشد امید زندگی برابر ۷۸ سال که با آمریکا (که در آمد سرانه آن ۱۲ برابر کوبایی‌ها است) برابری می‌کند. مرگ شیرخواران قبل از انقلاب کوبا در حدود ۸۰ در ۱۰۰۰ تولد زنده بود که هم‌اکنون به کمتر از ۵ در هزار تولد زنده رسیده است که عدد بسیار پایینی برای این شاخص تلقی می‌شود.

بدون شک بهبود وضعیت سلامتی در نتیجه ارتقا وضعیت تغذیه، آموزش مناسب شهروندان و مورد توجه قرار دادن عوامل اجتماعی موثر بر سلامت اتفاق افتاده است. درصد بیسوادی در بین شهروندان کوبایی در حدود یک درصد است. آموزش‌های مرتبط با سلامتی جز طرح درس‌های ضروری دانش‌آموزان در مدارس می‌باشد. مصرف سیگار براساس جیره‌بندی ماهانه می‌باشد.

موضوع قابل توجه در این کشور آموزش پزشکی است. کوبا ۲۲ دانشکده پزشکی دارد که آموزش را به طور رایگان برای سراسر

مرور نظام سلامت این کشور با وجود رده‌بندی آن در دسته کشورهای کمتر برخوردار نشان می‌دهد که برنامه منسجم، یکپارچه و مستمر می‌تواند حوزه ارائه خدمات سلامتی را تقویت کرده و حتی در حضور محدودیت مالی شدید سلامت شهروندان را تضمین نماید.

